

πέρα από τα αισθήματα εθνικής συγκίνησης, υπερηφάνειας και αυτοπεποίθησης, που δικαιολογημένα σε κάθε Έλληνα προκάλεσε και, είναι βέβαιο, και στο μέλλον θα προκαλεί, θα επιτελέσει άρτια το σκοπό του μόνο αν η ομορφιά, που εκτίθεται σ' αυτό, διαχυθεί και στην καθημαγμένη από την ασχήμια καθημερινότητά μας.

Και όταν μιλάμε για ομορφιά, τήν εννοούμε στην αρχαιοελληνική της εκδοχή, σε όλη της την πληρότητα, έτσι όπως εκφράζεται μέσα από την έκφραση του μέτρου και της αρμονίας σε όλες τις εκδηλώσεις της ζωής!

Είναι γεγονός ότι κάθε κοινωνία και κάθε εποχή είχε και έχει τα δικά της κριτήρια προσδιορισμού του «ωραίου», εντελώς υποκειμενικά και ρευστά, σε τέτοιο σημείο ώστε αυτό που θεωρείται ωραίο σήμερα να φαίνεται αποκρουστικό αύριο, από τους ίδιους ανθρώπους.

Οι αρχαίοι Έλληνες είναι που κατόρθωσαν πρώτοι και μόνοι να οριοθετήσουν το αντικειμενικά και διαχρονικά ωραίο, το οποίο αποτύπωσαν όχι μόνο στα έργα της τέχνης αλλά και στις εκφάνσεις της καθημερινότητάς τους, χρησιμοποιώντας για το ωραίο τη λέξη «καλό»....

Για τους προγόνους μας το ωραίο ταυτίζεται με το καλό, ενώ κακό είναι το άσχημο και κάθε άσχημο είναι κακό! Το «καλός καγαθός» ως πρότυπο αγωγής και η καλοκαγαθία, ως σύνοψη και έφραση της ατομικής αρετής, αυτό ακριβώς αποδεικνύουν.

Το ωραίο, λοιπόν, όχι μόνο στην Τέχνη, αλλά και στη ζωή μας, ορίζεται από δύο παραμέτρους, πού αποτελούν ταυτόχρονα αιτήματα της εποχής μας: το μέτρο και την αρμονία!

Τα πάντα στο μέτρο του ανθρώπου! Η Αριστοτέλεια αναζήτηση και η επιλογή της μεσότητας, η αποφυγή κάθε υπερβολής, τόσο στο πλεόνασμα, όσο και στην έλλειψη, είναι η αποστολή και η πρόταση της Ελλάδας στο σύγχρονο κόσμο.

«Η μυστική αποστολή της Ελλάδας είναι η Ομορφιά», γράφει κάπου ο Καζαντζάκης. Και προσθέτει: «Να παραλάβει τις έναρθρες κραυγές της Ανατολής και να τις μετουσιώσει σε έναρθρο λόγο. Να δεχτεί το βάνουσο ξόανο της Ασίας, να το αλαφρώσει από το βάρος και να μετατρέψει το λασπερό ένστικτο του ανθρώπου σε άγαλμα ομορφιάς».

Και άλλοι πολιτισμοί, προηγούμενοι, σύγχρονοι ή μεταγενέστεροι του αρχαιοελληνικού, έχουν να παρουσιάσουν έργα και δημιουργήματα Τέχνης, τα οποία θαυμάζουμε κυρίως, όμως, ως έργα τεχνικής, που μας συνθλίβουν με τις πέρα από τα ανθρώπινα μέτρα διαστάσεις και τον όγκο τους, καθώς εκφράζουν την καταπίεση και την επιβολή της όποιας εξουσίας στο άτομο.

Αλλά, αληθινή Τέχνη, θεραπαινίδα του ωραίου και νυμφαγωγός του μεγάλου και τ' αληθινού, είναι η Τέχνη του ελεύθερου και συνειδητοποιημένου πολίτη, που έχει συναίσθηση της κοινωνικής του ευθύνης!

Γιατί Τέχνη και κοινωνία είναι έννοιες σε στενή διαλεκτική σχέση μεταξύ τους. Η Τέχνη εκφράζει την κοινωνία και η κοινωνία εκφράζεται από την Τέχνη... Η δε Τέχνη ορίζεται από την ελευθερία και την ευθύνη, έτσι όπως την βίωσαν οι Έλληνες, μετά την απώθηση της Περσικής επέλασης και την κυριαρχία της δημοκρατίας.

«Όλο το πνεύμα της Τραγωδίας», υποστηρίζει ο Άγγ. Τερζάκης, «μπορεί να διατυπωθεί σε τούτη την πρόταση: Κανένας δεν σου το απαγορεύει, προχώρησε όσο θέλεις, όσο το μπορείς. Να ξέρεις, όμως, κάτι: ότι μπαίνεις έτσι σε ζώνη επικίνδυνη. Αποδέχεσαι τους κινδύνους; Αν ναι, εμπρός! Αλλά θα το πληρώσεις!»

Είναι αυτό ακριβώς το μήνυμα της ελευθερίας και της ευθύνης, που εκφράζει ο Απόστολος Παύλος, αναγνωρίζοντας ότι «πάντα μοι έξεστι, αλλ' ου πάντα συμφέρει», όλα μου επιτρέπονται, αλλά δεν με συμφέρουν όλα....

Σήμερα, που η ασχήμια, η υπερβολή, η ύβρη και ο αναρχούμενος ατομισμός έχουν κάνει την καθημερινότητά μας αβίωτη την ελευθερία μας εύθραυστη και, εν πολλοίς, απατηλή, ας επισκεφθούμε το νέο Μουσείο της Ακρόπολης και ας «κοιτάξουμε» τα εκθέματά του κυρίως με τα μάτια της ψυχής, ώστε να ξαναβρούμε την αίσθηση του αληθινά ωραίου και να το κάνουμε βίωμά μας.

Κάποιος, δικαιολογημένα, ίσως θα αντείπει ότι σε μια εποχή οικονομικής κρίσης και δυσπραγίας, όπως η σημερινή, η Τέχνη είναι περιττή.

Σίγουρα, η Τέχνη δεν είναι αναγκαία για το «ζην»! Είναι, όμως, απαραίτητη για το «ευ ζήν»...

Γιατί, κατά πώς πολύ σοφά είπε κάποτε ο Μπρέχτ «όλες οι τέχνες συμβάλλουν στην πιο μεγάλη απ' όλες, στην Τέχνη της ζωής»!

† Ο ΣΥΡΟΥ ΔΩΡΟΘΕΟΣ Β΄